

MINISTER FINANSÓW
AE/9/0602/6/FIE/10/BM19-14 818

Warszawa, 24 listopada 2010 r.

SECRETARIA
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 24.11.2010 zał.
nr 9317...podpis

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W nawiązaniu do pisma z dnia 28 października 2010 r. znak: BPS/DSK-043-3026/10, przy którym przesłane zostało oświadczenie złożone przez senatora Andrzeja Misiółka oraz senatora Leszka Piechotę na 63. posiedzeniu Senatu w dniu 21 października 2010 r. uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Polityka podatkowa w zakresie podatku akcyzowego od wyrobów tytoniowych uwzględnia szereg uwarunkowań. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć aspekt zdrowotny i prawno-ekonomiczny przemawiający za koniecznością dostosowania do wymogów unijnego minimalnego obciążenia podatkowego akcyzą wyrobów tytoniowych i zabezpieczenia odpowiednich wpływów budżetowych od wyrobów tytoniowych stanowiących dochód budżetu państwa.

Prowadzona przez resort finansów polityka akcyzowa ukierunkowana jest również na likwidowanie wszelkich nieprawidłowości na rynku tytoniowym związanych w konsekwencji z unikaniem uiszczania należności podatkowych.

Wymienione powyżej uwarunkowania powodują konieczność dokonywania podwyżek akcyzy na wyroby tytoniowe.

Prawdą jest, iż warunek dotyczący zobowiązań wobec Unii Europejskiej dotyczy głównie papierosów, gdyż stawki akcyzy na tytoń do palenia są wyższe niż minimalne stawki akcyzy na te wyroby wynikające z prawa wspólnotowego.

Nie zwalnia to jednakże z konieczności dokonywania podwyżek akcyzy na tytoń do palenia, która winna kształtować się w odpowiedniej relacji do akcyzy na papierosy, aby zachować stabilizację i równowagę na rynku wyrobów tytoniowych.

Ponadto zasygnalizowania wymaga fakt, iż choć obowiązująca aktualnie krajowa akcyza na tytoń do palenia przekracza unijne akcyzowe minimum podatkowe w tym zakresie to jednakże jest ona dużo niższa niż akcyza stosowana na ten wyrób w innych krajach Unii Europejskiej.

Na 2011 r. zaproponowano 4% podwyżkę akcyzy ogółem na papierosy jak i na tytoń do palenia.

Podwyżka ta spowoduje, iż stosunek w opodatkowaniu między tymi wyrobami ukształtuje się na poziomie ok. 64%, a zatem różnica w opodatkowaniu tych dwóch rodzajów wyrobów tytoniowych wyniesie 36%. Generalnie tytoń do palenia jest opodatkowany niższą stawką podatku akcyzowego niż papierosy gdyż tytoń ten jest tylko półproduktem, a nie wyrobem

gotowym i ze względu na swoją specyfikę ma mniejszą zdolność generowania podatków niż papierosy.

Podkreślenia wymaga fakt, iż każda podwyżka akcyzy, w tym przewidziana na 2011 r. 4% podwyżka akcyzy na wyroby tytoniowe i podwyżka stawki podatku VAT, wpływająca w konsekwencji na wzrost cen detalicznych, jest równoznaczna ze wzrostem presji na przemysł oraz na nielegalną produkcję i obrót wyrobami tytoniowymi, czyli sprzyja działalności tzw. „szarej strefy”.

Pochodzące bowiem z nielegalnych źródeł wyroby tytoniowe nie są obciążone żadnymi należnościami celnymi i podatkowymi, zatem charakteryzują się dużą elastycznością cenową i zawsze będą konkurować z wyrobami tytoniowymi pochodzącymi z legalnych źródeł.

Tym niemniej obniżenie akcyzy na tytoń do palenia, co zostało zasugerowane w oświadczeniu nie może stanowić narzędzia do walki z tzw. „szarą strefą” tytoniową.

Można jednakże postawić tezę, iż wprowadzone zmiany systemowe dotyczące struktury opodatkowania, opartej na mechanizmie wzrostu stawki kwotowej przy stałej stawce procentowej, mogą powodować to, iż producenci zaczną konkurować między sobą jakością wyrobów tytoniowych, a nie ceną. W efekcie wzrost jakości wyrobów tytoniowych i możliwość zakupu legalnego tańszego tytoniu do palenia może sprawić, iż zainteresowanie nielegalnym obrotem tymi wyrobami, niewiadomego pochodzenia i wątpliwej jakości nie będzie znacząco wzrastał.

Należy również zwrócić uwagę, iż na działalność tzw. „szarej strefy” tytoniowej, mają wpływ także skutki wprowadzenia reformy wspólnej polityki rolnej, która spowodowała, iż utraciły moc szczegółowe przepisy wykonawcze określające funkcjonowanie rynku tytoniu w Unii Europejskiej, odnoszące się do takich zagadnień jak: warunki działalności i zatwierdzania pierwszego przetwórcy, zatwierdzanie ośrodków skupu surowca tytoniowego, szczegółowe wymagania dotyczące umowy kontraktacyjnej, rejony produkcji tytoniu, czy obrót surowcem tytoniowym.

Zniesienie tych przepisów spowodowało niekontrolowany przepływ surowca tytoniowego, który stał się łatwym w zdobyciu towarem, wykorzystywanym w nielegalnym handlu i do nielegalnej produkcji wyrobów tytoniowych, czego potwierdzeniem jest wspomniany w oświadczeniu nielegalny proceder sprzedaży bez znaków akcyzy tytoniu do palenia w charakterze tzw. tytoniu kolekcjonerskiego czy też oferowanie tego tytoniu jako podściółki dla ptaków.

Zasygnalizowania również wymaga fakt, iż działania resortu finansów ujawniły także inne przypadki unikania płacenia podatku akcyzowego od tytoniu do palenia polegające na powtórnym wykorzystywaniu znaków akcyzy odzyskanych z legalnie sprzedawanych małych opakowań tytoniu do palenia i przeklejaniu ich na nielegalne opakowania tytoniu do palenia o dużej gramaturze.

W celu wyeliminowania, a na pewno znacznego ograniczenia tych nieprawidłowości Ministerstwo Finansów przygotowało zmianę rozporządzenia w sprawie oznaczania wyrobów akcyzowych znakami akcyzy polegającą na zastąpieniu obecnego wzoru znaku akcyzy na cięty tytoń do palenia wzorem znaku akcyzy uwzględniającym zróżnicowanie gramatury opakowania jednostkowego.

Podkreślenia wymaga fakt, iż zwalczanie tzw. „szarej strefy” na rynku wyrobów tytoniowych należy do priorytetowych obszarów kontroli Służby Celnej. Zwiększana jest kontrola nad dystrybucją wyrobów tytoniowych. Prowadzone są kontrole w magazynach, hurtowniach, punktach sprzedaży detalicznej, a także na bazarach i targowiskach miejskich. Działania te realizowane są często wspólnie z policją, strażą graniczną lub organami skarbowymi.

Służba Celna zainicjowała program, którego celem jest objęcie ścisłą kontrolą handlu dokonywanego z wykorzystaniem Internetu.

We współpracy z koncernami tytoniowymi prowadzone są szkolenia dla funkcjonariuszy celnych w zakresie rozpoznawania maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów tytoniowych. Szkolenia te zatem ułatwiają wykrywanie nielegalnego obrotu tymi urządzeniami, a w konsekwencji prowadzą do ograniczenia nielegalnej produkcji wyrobów tytoniowych.

Ministerstwo Finansów uczestniczy również w pracach uzgodnieniowych nad Protokołem do Ramowej Konwencji WHO o Ograniczeniu Użycia Tytoniu. Przedmiotowy Protokół ma na celu stworzenie możliwości prawnych dla ograniczenia nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi.

A zatem intensywne działania służb celnych w zakresie zwalczania przemytu i nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi jak i wprowadzane przez resort finansów regulacje prawne prowadzące do wyeliminowania lub znacznego ograniczenia niekorzystnych zjawisk na rynku tytoniowym, wspomagają realizację wpływów budżetowych z akcyzy od wyrobów tytoniowych. I tak wpływy budżetowe z akcyzy od wyrobów tytoniowych za 3 kwartały 2010 r. osiągnęły poziom 13.148,9 mln zł i zostały wykonane w 86,9% w stosunku do planowanych, ujętych w ustawie budżetowej na 2010 r. określonych na poziomie 15.131,3 mln zł.

Przewiduje się również, iż wykonanie wpływów budżetowych z akcyzy od wyrobów tytoniowych za cały rok 2010 będzie wyższe od planowanych wpływów, a zatem pomimo patologicznych zjawisk na rynku tytoniowym dochody nie są zagrożone.

z powołaniem

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETYARZ STANU

Jacek Kapica